

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnistvo in ekspedicijska, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanka (inzerati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 265.

✓ Ljubljani, v četrtek 19. novembra 1891.

Letnik XIX.

Državni zbor.

Z Dunaja, 18. novembra.

Koroški Slovenci na Dunaji.

Žalostne razmere koroških Slovencev pripravile so jih že pred nekaterimi meseci k sklepu, da pošljejo posebno deputacijo na Dunaj, ki naj gospodom ministrom osebno razloži njih težnje in želje. Kakor nalašč prišla je ta deputacija ravno sedaj, ko je zaradi koroških zadev v političnih krogih nastal hud vihar in se še sedaj ni čisto pomiril. Že zadnjič sem omenjal, da je postalo koroško vprašanje zaradi tega tako pereče, ker se je zanj potegnil celi konservativni klub in javno proglasil svojo solidarnost ali skupnost s slovenskimi poslanci. Ko bi bili naši poslanci osamljeni v slabotnem jugoslovanskem klubu, bili bi vsem v prosmeh, kakor se godi Mladočehom, dasi jih je dvakrat toliko in so jako nadarjeni in marljivi poslanci, ki ne zaslužijo takega surovega nasprotovanja, naj se še tako odločno obsoja njihova politika. Konservativni klub je pa prevelicega pomena da bi ga mogli zaničljivo prezirati, ali celo tirati v odločno nasprotstvo. Vlado služujoči listi, ki so gledé zasmehovanja slovenskih tirjatev kaj radi trobili v rog nemških liberalnih listov, tega zdaj niso poskušali, ampak prizadevali so si, da bi pomirili razburjene duhove in jim dopovedali, da minister ni tako hudo mislil, da ni nič novega povedal itd. Zasukali so reč tako, kakor da bi bil hotel minister le poudarjati važnost nemškega jezika za olikanega človeka, ne pa da je koroškim Slovincem odrekal ustavno zajamčeno ravnopravnost. Tudi so ti listi izrekli nado, da se nemški konservativci Slovincem ne bodo pridružili. Ali to nado jim je že v soboto podrl dr. Ebenhoch, ki je v imenu svojih tovarišev v javni seji poudarjal, da se iz celega srca pridružujejo besedam poslanca Šukljeja in da obžalujejo, da je minister na tak način odgovarjal govorom in željam ravnopravnega naroda, da pa ni poskušal, in se, kakor se kaže, celo bal zavračati napade na katoliško cerkev.

Vlada ima priliko dejansko pokazati, ali je res minister Gautsch odgovarjal na svojo roko in da se ne strinja z njegovim ravnanjem. V ponedeljek 16. t. m. zvečer je namreč na Dunaj došla gori omenjena deputacija koroških Slovencev, ktero vodi deželni poslanec in jezerski župan g. Muri in v katero so bili od koroških Slovencev izbrani še naslednji gospodje iz raznih krajev Koroške: Luka Frustuk, župan, član krajnega šolskega sveta in posestnik v Žabnicah, Martin Stih, posestnik, župan in načelnik krajnega šolskega sveta v Št. Janžu v Rožni dolini, Dominik Kotnik župan na Tolstem vrhu, Franc Kobentar, posestnik in načelnik krajnega šolskega sveta v Št. Jakopu v Rožni Dolini in Matija Servicelj, župnik, in komendator na Reberci in krajnega šolskega sveta načelnika namestnik v Železni kapli. Od slovenskih poslancev so bili odločeni poslanci Klun, Šuklje, in dr. Ferjančič, da jo spremljajo k ministrom.

Včeraj se je deputacija najprej poklonila grofu Hohenwartu, da ga zahvali za podporo, katero konservativni klub izkazuje koroškim zahtevam ter ga prosi še dalje podpore. Grof Hohenwart je odgovarjal, da konservativni klub rade volje podpira opravičene tirjave koroških Slovencev in da jih boče podpirati tudi v prihodnje.

Od grofa Hohenwarta šla je deputacija k poljedelskemu ministru grofu Falkenhaynu prosit, da bi jim za slovenske občine naklonil slovenščine zmožnega potnega učitelja. Minister je rekel, da potni učitelji prav za prav niso vladni organi, in da on ž njimi nema zapovedovati, da je pa pripravljen po svoji moči ustrezati izraženi želji in dovoliti potrebno denarno podporo. Naj le skrbé, da za slovenski potni pouk dobé pripravnega učitelja, ki prevzame slovenska potna predavanja, on jih hoče kolikor mogoče podpirati, da postanejo deležni pouka v kmetijstvu.

Potem je vodil deputacijo dr. Ferjančič k pravosodnemu ministru Schönbornu. Tu so razodeli znane pritožbe gledé sodstva, da sodni uradniki v slovenskih okrajih malo in večkrat nič slovenskega ne znajo, da se še zmiraj sodniki poslužujejo tolmačev — večkrat navadnih mešetarjev — za posredovanje; navajali so se posamezni slučajji, katere so člani deputacije sami doživeli v zadnjem času in se je konečno zatrdilo, da se nikjer na Koroškem ne napravljajo slovenski zapisniki. Po nekotnem pomisleku vpraša minister, ali tudi v kazenskih zadevah ne, — in ko se mu je tudi to zatrdilo, je pomenljivo zmajal z glavo. Naposled je zatrdil, da se kolikor je moč pri nastavljanju ozira na jezikovno znanje, da bode gledal na to, da se naredbe izvršujejo, in kjer bode našel postopanje protivno naredbam in zakonom, da bode to odpravil.

Danes ob 1/2. uri popoldne so prej omenjeni državni poslanci deputacijo peljali k minist. predsedniku Taafeju in učnemu ministru Gautschu, ki sta jo oba ob enem prav prijazno sprejela v ministerskih sobah poslaniške zbornice. Zdelo se jim je namreč primerno, naj bo ministerski predsednik priča tega, kar koroški Slovenci od učne uprave zahtevajo. G. Muri je izročil ministru Gautschu obširno spomenico in ob kratkem razložil zahteve koroških Slovencev, ki so:

1. Slovenski jezik naj se vpelje kot izključni učni jezik za vse koroškim Slovincem odmenjene ljudske šole, nemščina pa naj se uči kot učni predmet pričenši s četrtnim šolskim letom.
2. Vpelje naj se nov abecednik.
3. Na učiteljišču v Celovcu naj se nastavi za slovenščino učitelj, ki ima izpit za srednje šole in ob enem naj se pomnoži število ur.
4. Nastavijo naj se za slovenske in utrakvistične šole slovenščine zmožni šolski nadzorniki.
5. Učitelji slovenskim otrokom odločenih šol naj bodo slovenskega jezika popolnoma zmožni.
6. Rešijo naj se prej ko mogoče ministerstvu izročeni prizivi in prošnje v smislu proslincev.

Minister Gautsch je obširno odgovarjal možem, da se hoče ozirati na želje, izražene mu po dotičnih prizivih in peticijah. Rešil jih bo v smislu obstoječih postav. Peticije je poslal deželni vladi koroški, da naj mu o njih poroča. Kako bode rešil prizive, ni hotel povedati, češ, da neče prejudicirati razsodbi. Ali v par tednih bodo ti prizivi gotovo rešeni in takrat bodo videli, kako bodo rešeni. Može so poudarjali, da je veliko slabše s šolstvom, kakor je bilo pred letom 1869, ko je bila celó v celovski šoli slovenščina učni predmet. Gledé abecednika je rekel minister, da ga hoče pregledati in popraviti, če se pokaže potreba. Kar se tiče nadzornikov in slovenščine zmožnih učiteljev, rekel je minister, da je reč sama po sebi tako umevna, da se ji ne more nasprotovati. Mesto slovenskega učitelja za Celovec je

bilo že razpisano, pa se ni oglasil noben pravi prosilec. Gospodu ministru se je videlo, kako težko mu dé odgovarjati na opravičene želje koroških Slovencev, ali odločnost, s katero je dvakrat poudarjal rešitev koroških prizivov, daje nam nekako poročstvo, da dotične prošnje in prizive reši ugodno. Reč bi šla sicer pred državno sodišče, kjer bi bila gotovo rešena v smislu dosedanjih enakih razsodb. Zato pričakujemo, da ministerstvo ne bo pripuščalo že tolikokrat razsojeno zadevo vnovič razsodbi državnega sodišča.

Ministru Taafeju so poslanci priporočali, naj se ozira na potrebo slovenskega prebivalstva tudi gledé političnih uradov. Odgovarjal je, da bi to prav rad storil, ko bi dobil potrebnih uradnikov. Poslanci naj torej skrbé, da se zadesti prosilcev za take naprave in on jih rad sprejme in po njih ravna. Ko se mu je ugovarjalo, da je na Koroškem en sam okrajni glavar zmožen slovenščine, ki pa službuje v nemškem okraju, odgovarjal je minister, da ga prav rad premesti v slovenski okraj, ko bi bil dotični zadovoljen s tem premeščenjem. Deputacija je bila dobre pol ure pri omenjenih ministrih in dobila vtis, da g. učni minister silno težko popušča stališče, na katero se je bil v soboto postavil brez vse potrebe. Danes zvečer napravi slovanska beseda koroški deputaciji na čast zabaven večer, h kateremu so povabljeni tudi slovenski poslanci.

Pri budgetni razpravi

je bilo včeraj stavljenih sedem interpelacij zaradi neke novice, ki jo je v soboto razglasil „Wiener Tagblatt“, trdeč, da je cesar načelniku poljskega kluba, vitezu Javorskemu, pri zadnji avdijenci govoril o jako resnem političnem položaju. Na borzi je ta novica napravila veliko strahu, vrednostni papirji so padli in mnogo jih je pri tem trpelo veliko škodo na svojem premoženju. V interpelacijah se je popraševalo, ali hoče vlada reč strogo preiskavati in raztrgati vsakatero zvezo z omenjenim listom, o katerem se trdi, da je na pol vladen list. Grof Taafe je koncem včerajšnje seje odgovarjal na te interpelacije, da se je pričela stroga preiskava in da vlada z omenjenim listom nima nobene zveze. Pričel se je razgovor o tem, pri katerem so govorniki večidel ponavljali, kar je stalo v interpelacijah.

Danes se je pričela razprava o finančnem ministerstvu, pri katerem v petek govori poslanec Pfeifer.

Ljudske šole.

(Govor poslanca Karola Kluna v državnem zboru dne 13. novembra 1891.)

(Dalje.)

Nič boljše niso šolske razmere na Koroškem, o katerih se je že večkrat govorilo v tej visoki zbornici. Ker koroški Slovenci, dasi štejejo skoro tretjino prebivalstva, nemajo zaradi čudnega volilnega reda nobenega zastopnika v tej zbornici (Čujte! Čujte!), ne ostaje nam drugega, nego da se mi oglasimo zanje v tej visoki zbornici in naznanimo zbornici njih klic za pomoč.

Že pred dvema letoma sem v tej visoki zbornici razložil žalostne šolske razmere na Koroškem. Tedaj sem obširno dokazoval, da je za Koroško veljavni učni načrt pravo zasmehovanje šolskih zakonov in šolskega reda. Povedal sem tedaj, da še na tako imenovanih utrakvističnih ljudskih šolah, ki

so določene jedino za slovenske otroke, slovenski materni jezik niti učni predmet ni. (Čujte! na desnici.) Visoki učni upravi se je zdelo potrebno s ukazom z dné 5. julija 1890, šte. 13113, naročiti deželnemu šolskemu svetu, da za tamošnje ljudske šole sestavi nov učni načrt. Visoka učna uprava bi morala, ko se jo poučile skušnje po prejšnjem učnem redu, deželnemu šolskemu svetu naročiti, da se pri sestavi novega učnega reda drži strogo zakonitih predpisov. To se ni zgodilo, kajti sicer bi deželno šolsko oblastvo ne bilo iznenadilo svetá z učnim načrtom, ki ni dosti manj čuden, kakor je bil prejšnji.

V ukazu, s katerim se je bil razposlal učni načrt z dné 26. septembra 1890, št. 1613, se pravi (čita):

„V prvem in drugem šolskem letu imajo se otroci s pomočjo abecednika od Karola Prescherna (kateri abecednik stopi namesto nemškega) sprva uvesti v slovenski, potem pa v nemški jezik. Od tretjega leta učiti se mora slovenščina v vseh oddelkih po tri ure na teden in se mora na višji stopinji v teh učnih urah poleg čitanja, slovnice, pravopisa tudi ponavljati to, kar so se naučili v nemškem učnem jeziku, zlasti iz računstva in zemljepisa, da se doseže učni smoter teh šol kot dvojezičnih zavodov. Te za slovenščino določene ure morajo biti na koncu dopoldnevnega pouka, da morejo oditi oni otroci, ki se po želji starišev ne udeležujejo slovenskega pouka, ne da bi kaj motili pouk. Da se na poldnevni šolah ne preoblože otroci s tedenskimi učnimi urami, je potrebno, da vsi otroci (tretje do osme letne stopinje) nižje in višje skupine skupno dobivajo slovenski pouk v poslednjih dopoldanskih urah.“

Pouk v slovenskem maternem jeziku je torej predpisan le za tako imenovane utrakvistične šole, ne pa za one šole, v katere tudi hodijo slovenski otroci, ali jih je koroško deželno šolsko oblastvo uvrstilo mej tako imenovane nemške šole (Čujte! na desnici.), dasi je večina otrok v njih slovenska. (Čujte! na desnici.)

Pa tudi na utrakvističnih šolah ni pouk v slovenščini predpisan brez izjeme, temveč le za prvo in drugo leto, pri čemer se morajo otroci učiti toliko nemščine, da morejo v tretjem letu slediti nemškemu pouku, kajti od tretjega leta so slovenščini odločene le tri ure, dočim je določenih za nemški jezik dvanajst ur. (Čujte! na desnici.)

In te bore tri ure morajo biti brez izjeme, kakor ste že slišali, na koncu dopoldanskega pouka, ko so otroci že utrujeni in ne morejo slediti pouku. Potem je še določba, da na šolah s poldnevnim poukom in na večrazrednih šolah, če je morda na njej le jeden učitelj več slovenščine, morajo se vsi otroci v jedni in isti uri učiti slovenščine (Čujte! na desnici.), če tudi so različni po duševnem razvoju in po svojem napredku in imajo tudi različne knjige. (Čujte! na desnici.) Kak uspeh je pričakovati od takega pouka, vedó tisti, ki so kedaj bavili se s poučevanjem. (Poslanec dr. Trojan: Ponemčevanje!) K temu pa še to pride, da ta pouk ni obligaten, temveč zavisi od svojevoljnosti starišev, in da bode učitelj, ker se mu s tem učenjem naklada breme, pri otrocih in stariših agitoval, kolikor bode mogel, da naredi ta pouk iluzoričen. (Čujte! Čujte! na desnici.)

Neko dragoceno priznanje je pa vendar v naredbenem ukazu deželnega šolskega oblastva koroškega. V njem se uradno priznava, kar se je dosedaj rado tajilo, da so na Koroškem na šolah, namenjenih slovenskim otrokom, v katere tudi hodijo v resnici slovenski otroci, učitelji, kateri neso večji maternega jezika otrok. (Čujte! Čujte! na desnici.) Slovenci na Koroškem, če tudi jih je nad 100.000 (Poslanec Povše: 130.000!), imajo le jedno slovensko ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom in sicer pri Jezeru, vse druge šole namenjene za slovenske otroke so tako imenovane utrakvistične šole, katerih je 92. Na teh 92 utrakvističnih šolah je 159 učiteljev, od katerih jih le 39 zna dobro slovenski, 71 jih za silo lomi slovenščino, 42 jih ne zna prav nič slovenski, o ostalih 7 pa ne vém, v katero vrsto naj jih štejem. (Čujte! na desnici. Poslanec dr. Trojan: To je grozovitost!)

Slovenski otroci hodijo pa še v 19 družih šol, katere je deželni šolski svet koroški uvrstil mej nemške šole, če tudi je na štirih, kolikor mi je znano iz izkazov, 33—40%, na drugih pa 58—97% slovenskih otrok. (Čujte! Čujte! na desnici.)

Na teh šolah je 45 učiteljev, od katerih jih le 9 zná slovenski jezik, 22 pa le nemški (Čujte! Čujte! na desnici). dočim se drugi le za silo znajo izraziti v slovenščini. (Klici na desnici: Žalostne razmere! To ni svoboda!)

Čuditi se ni, gospóda moja, da je na Koroškem tako malo učiteljev, ki znajo slovenski. Učiteljišče v Celovcu je tako vrejeno, da slovenščina še učni predmet ni. (Klici na desnici: Škandal!) Učitelje, ki se kaj zanimajo za slovenščino, preganjajo na vse načine nemško prebivalstvo in pa učna oblastva (Čujte! Čujte! na desnici); učiteljem, ki so pa nasprotniki slovenščine, je vse dovoljeno, tudi največji moralni izgredi. (Živahno ugovarjanje na levi. — To ni dostojno!), vse se jim spregleda.

Ravno v poslednjem času pripetil se je tak slučaj, katerega pa zaradi pikantne vsebine ne morem tu javno v zbornici omeniti, a ga bodem zaupno povedal ministru, da bode vedel, kako nadzorovalni organi na Koroškem izvršujejo svoje dolžnosti.

Da ne bode kdo napačno mislil, moram povedati, da se slučaj ne tiče kekega slovenskega klerikalca, ki bi morda iz narodnega in verskega fanatizma objavil vso stvar, temveč nemškega protestanta, ki pa dobro vé, kake lastnosti mora imeti izobraževatelj in odgojitelj mladine, če mu naj zapajajo roditelji svoje otroke. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. novembra.

Notranje dežele.

Drželni zbori. Kdaj bodo zborovali deželni zbori, še ni določeno. V delegacije avstrijske budgetne odseku se je izjavil grof Kalnoky, da 1. februarja morajo stopiti v veljavo trgovaške pogodbe z Nemčijo, Italijo in Švico. Ker se bodo dotične predloge državnemu zboru predložile še le drugi mesec, smemo iz tega sklepati, da bode državni zbor zboroval še v januariju. Govori se, da se deželni zbori skličejo za nekaj dni konec decembra, da dovolijo budgetne provizorije, redno zasedanje bodo pa imeli še le spomladi, ko odide državni zbor na počitnice.

Hohenwartov klub. Napredni dnevnik se izpodtika nad tem, da mi še vedno zagovarjamo Hohenwartov klub. Mi smo dovolj jasno povedali, da ga le zaradi tega podpiramo, ker vse skupine tega kluba odobravajo naše težnje. Da bi Hohenwart imel le namen vzdržati grofa Taaffeja, to trdi pač le „Slovenski Narod“. Hohenwart se je o svojem času tudi jako dobro vedel kot vodja opozicije, ravno tako tudi klub njegov. Če pride do tega, da pojedemo v opozicijo, je vendar bolje, če več poslancev gre v opozicijo, zaradi tega je pametno, da naši poslanci vstajajo v Hohenwartovem klubu in skušajo ves klub ob primerni priliki potegniti za seboj. Tudi druge frakcije v Hohenwartovem klubu neso posebno zadovoljne in pričakovati je, da vladi pokažejo hrbet, ko bi skušala hoditi po levičarskih potih. Da češki veleposestniki ne bodo po drni in strni hodili za Taaffejem, smemo sklepati iz govora kneza Schwarzenberga pri pomladni budgetni debati. S tem, da bi sedaj Slovenci izstopili iz Hohenwartovega kluba, zgubili bi za prihodnost vplivne zaveznike, katerih bomo še potrebovali v hudih bojih proti vladi. Češki veleposestniki nam s svojim vplivom lahko več koristijo, nego Mladočehi, ker imajo veljavo v višjih krogih. Zaradi tega je pa le želeti, da ž njimi ostanemo v dobrih odnošajih. Ko bi pa naši poslanci le sprevideli, da jih druge frakcije Hohenwartovega kluba ne podpirajo, bodo morali iz kluba izstopiti, in to bodo že sami storili, kader se bode njim zdelo ugodno. Sicer pa ne smemo vsega verjeti, kar poročajo razni listi o razmerah v tem klubu, ker je znano, da bi ga nekaterniki radi za vsako ceno razbili. To je morda tudi nameraval doseči Gauš. Vsaj govori se, da je hotel vlado bolj potisniti na levice proti volji Taaffejevi in sicer na željo nekih višjih krogov. To bi pa seveda najlože dosegel, ko bi razbil ta klub.

Slovanska vzajemnost. Naši naprednjaki nam očitajo, da s tem rušimo slovansko vzajemnost, če nasprotujemo Mladočehom. Mi le to vprašamo, bi li služili slovanski vzajemnosti, ko bi se združili z Mladočehi. S tem bi od sebe odbacili Poljake, moravske in sleške Slovane, kateri se odločno branijo Mladočehov. Tudi se ne smejo Mladočehi zmatrati za zastopnike vsega češkega naroda. Le preštejte vse glasove, katere so dobili Mladočehi in Staročehi na Češkem, Moravskem in v Sleziji, in videli boste, da na mladočeški strani nikakor ni večina češkega naroda. Avstrijski Slovani smo bili jedini, dokler te sloge niso razrušili Mladočehi s svojim rovanjem proti najzaslužnejšim možem češkega naroda. Ker so baš Mladočehi zasejali razdor, nam baš ljubezen do slovanske vzajemnosti ne dopušča, da bi v vsem podpirali mladočeško politiko. Da je pa politika Mladočehov čisto slovanska, o tem pa smemo jako dvomiti.

Kartelne stranke. Priporoča se zopet, da bi se sporazumeli Hohenwartov klub, zedinjena levica in pa Poljaki, da bi podpirali vlado, ki bi se sestavila iz vseh teh treh strank. Mi nismo prepričani, da bi taka večina bila mogoča, ker si preveč nasprotujejo razni interesi. Da bi popustili vsa politična vprašanja in se bavili samo z narodnogospodarskimi, to je nemogoče. Naj bi tudi poslanci to hoteli, kmalu bi jih razmere prisilile, baviti se s političnimi vprašanji. Po našem mnenju bi bila jedino mogoča podlaga za sporazumljenje strogo izvedenje ustave. Moravci in Slovenci bi pač potem mogli podpirati vlado, levica bi se tudi ne mogla pritoževati, ko vedno naglaša svojo ustavovernost. Poljakom bi pa seveda to posebno ne ugajalo zaradi Rusinov, vendar bi morda preveč ne ugovarjali. Pod drugimi pogoji bi pač vse Hohenwartov klub ne mogel podpirati nove vlade.

Ogersko. Novi primas ogerski vsprejel je te dni tudi deputacijo ogerskih vseučiliščnikov. Ko se je mej vseučiliščniki bilo sprožilo vprašanje, da bi poslali deputacijo k primasu, so zlasti židovski dijaki hudo ugovarjali in napravili velik škandal. Kristijanski dijaki se pa niso dali ustrahovati in so sklenili odposlati deputacijo. Da bi preprečili vso stvar, raztresli so židje novice, da primas zaradi škandalov, ki so bili pri posvetovanju o tej stvari, deputacije niti vsprejel ne bo. Tudi ta namera se jim ni posrečila. Deputacija je odšla in bila prijazno vsprejeta.

Vnanje države.

Mirovni kongres. Govorilo se je, da je Poljak grof Dienheim-Szawinski-Brochocki na mirovnem kongresu se izjavil, da se mir more le s tem zagotoviti, če se odpravijo vse despotije. Grof je sedaj po listih pojasnil, da je on le pojasnoval, da se sklepi mirovnega kongresa ne dajo izvršiti, dokler vse države ne bodo imele ustave. Dokler bode v Rusiji absolutizem, tako dolgo bode ta država nevarna evropskemu miru. Zaradi tega je on priporočal, da bi mirovne družbe delale na to, da bi ustavne države storile kak skupen korak, da Rusija uvede ustavo. — Samo na sebi navštev tega Poljaka morda ni slab, ali žal, da ni izvršljiv. Rusija bi si gotovo ne dala od drugih vlad zapovedovati in bi tak korak utegnil celó prouzročiti vojno. Rusija ni Turčija, v katere notranje zadeve se lahko vsi vtikajo.

Srbija. Po deželi se močno mej radikalcji agituje proti sedanjemu ministerstvu. Zaradi tega se pa že govori, da bode odstopil Pašić, ko se snide skupščina. — Doki se je že povrnil v Beligrad in s seboj prinesel pismo, s katerim se je bivši kralj Milan odpovedal vsem pravicam.

Rumunija. Jedva se je ministerstvo popopnilo, že preti ministerska kriza. Mnogi konservativci pravijo, da vlade sedaj ne bodo več podpirali, ker je Blaremborg postal minister.

Nemčija. V nemškem državnem zboru je predvčeraj bilo prvo branje zakona o kaznovanju trgovcev z robi. Pri tej priliki celó vladni zastopnik ni mogel trditi, da robstvo v nemških naselbinah v Afriki ne cvetá. Le s tem je hotel stvar olupšati, da se robom dobro godi, da so blizu v enakih razmerah, kakor naši posli, samo da jih morajo zaradi lenobe siliti k delu. Častno za kulturno Nemčijo pač ni, da trpi robe v svojih naselbinah.

Anglija. Da so pri dopolnilnih volitvah v South-Moltonu zmagali liberalci, to je precej poparilo vladne prištashe. Ta okraj je dosedaj zastopal unijonistični liberalci. Od občnih volitev je opozicija pridobila že 19 mandatov, največ od unijonističnih liberalcev. To je za vladno stranko slabo znamenje. Vlada se boji, da unijonistični liberalci pobegnejo v Gladstonov tabor, ali pa popolnoma podležejo pri bodočih volitvah.

Izvirni dopisi.

Iz Ribnice na Dolenjskem, dné 15. novembra. Z veseljem smo pričakovali dneva, ko bomo mogli pozdraviti našega novoimenovanega dekana, prečastitega gospoda Martina Povše-ta. Naj mi bode dovoljeno, v kratkih potezah opisati slovesni sprejem, katerega mu je pri tej priliki pripravila ribniška dolina.

Ko se je za gotovo zvedelo, da pride preč. g. dekan v sredo dné 11. t. m. v Ribnico, tedaj so se postavili pred vsemi vasmi, skozi katere se bode peljal, ozaljšani slavoloki z napisi, posebno krasni so bili pred Ribnico, cerkvijo in župniščem. Na meji dekanije pričakoval ga je ta dan č. gosp. M. Mrak, dosedanji administrator ribniške župnije, v spremstvu petih gospodov duhovnikov in ga prisrčno pozdravil.

V Peklu pri Velikih Poljanah pozdravil ga je župan Andoljšek v imenu velikopoljanske občine in šolska mladina Velikih Poljan pozdravila ga je, poklonivši mu šopek cvetic. Tu na meji ribniške župnije pričakovali so ga zastop ribniške občine, predstojnika c. kr. okrajnega sodišča in davkarije, gospoda graščaka dr. T. Rudeseh in J. Kosler, cer-

kvena ključarja, mnogo odličnih tržanov, županov in veljavnih mož iz ribniške doline, kateri vsi so ga pristržno pozdravili. Dolga vrsta kočij (do 20) spremila je odtod g. dekana v Ribnico, kjer ga je pričakovala velika množica župljanov, pozdravila šolska mladina in mu belo oblečena učenka poklonila šopek cvetic. Pokanje topičev in ubrano zvonjenje oznanjevalo je prihod v Ribnico.

Danes, v nedeljo, bila je slovesna inštalacija. Iz vse dekanije prišli so gg. župniki, bilo je 13 gospodov duhovnikov, da so v krasno ozaljšano župnijsko cerkev, ki je bila natlačena pobožnega ljudstva, spremili novega g. dekana. Mil. prelat dr. Čehašek vpeljal je g. dekana z izvrstno propovedjo, v kateri je opisal njegovo dosedanje delovanje in medsebojne dolžnosti, katere vežejo župljane ter novega cerkvenega predstojnika. Za tem je daroval gospod dekan z asistenco gg. župnikov prvo slovesno sveto mašo v tukajšnji župni cerkvi sv. Štefana.

Po cerkvenem opraviu sledil je obed v župnišču, katerega so se udeležili poleg gg. duhovnikov zastop občine ribniške, predstojniki uradov in šole, g. graščak, cerkvena ključarja in dva odlična tržana. V mnogih napitnicah izraževalo se je odkritosrčno zaupanje in spoštovanje, s katerim pozdravljamo prihod g. dekana. Prepričani smo, da smo v gosp. dekanu dobili jednako vneta moža za cerkev in naš mili narod. In v tem prepričanju želimo mu mnogaja leta!

Iz Belk. 17. novembra. Kod so te Belke? Ne daleč od Ljubljane, ekspozitura fare vrhniške so Belke. „Malo nas je, ali smo ljudi.“ Poglej v koledar družbe sv. Mohorja in videl bodeš, da ima vas Belke relativno največ udov družbe sv. Mohorja.

Torej kaj je novega? Nov zvonik imamo, kakor je „Slovenec“ poročal lansko leto o tem času, udarila je strela v zvonik in pogorel je. Zdaj pa je že z nova predelan in pokrit. Preteklo nedeljo smo imeli slovesno zahvalo. Dasi nam je toča letos malo ne vso ajdo uničila, vendar smo z božjo pomočjo zvonik pokrili, in sicer z bakreno streho. Kril je zvonik g. Matej Oblak, kleparski mojster in napravljatelj stolpских ur na Vrhuški, ki zdaj tudi našo stolpno uro popravlja ter ga priporočamo č. predstojništvom cerkvenim kot solidnega delavca.

Posebno zahvala na dolžujemo čast. g. dekanu vrhniškemu, Janezu Koprivnikarju, ki je sam načrt napravil za streho zvonikovo, vodil vse delo in se mnogo trudil, da smo dobili na zvonik trajno bakreno streho.

Z Vač. 16. novembra. Sedaj, ko Vi bijete ljuti boj na političnem bojišču za narodno stvar, za narodno svetinjo, tudi pri nas ne mirujemo. Kako da tukaj delujemo, poročam naj Vam danes. Tukajšnji pevci napravili so dné 28. junija javno veselico s petjem in tombolo za društvene namene, to je, da bi se sčasom ustanovilo pevsko društvo. Uspeh te veselice bil je sijajen, kakor je bilo že omenjeno v Vašem cenjenem listu.

Ko smo se odpočili nekoliko, — nekateri na svojih lavorikah, nekateri na svojih plohib, — jeli smo se pomenkovati, kako bi se društvo ustanovilo stalno. Shajali smo se, kakor so utegnili pevci, posvetovali se o društvenih pravilih, krpali in krpali tako dolgo, da je bilo delo dovršeno.

A društvu bilo je treba še imena; in čez dolgo časa zadeli je nekdo pravo struno s tem, da se imenuje pevsko društvo na Vačah: „Struna“.

Odposlali smo pravila, po svojih mislih prav po dohtarsko sestavljena, z nekim strahom v Ljubljano na deželno vlado, in s strahom tudi pričakovali odloka od ondod. Minulo je celih šest, za nas gotovo dolgih tednov. Tisto soboto, ko je prinesel Vaš list brzojavko iz Prage, katera srečka deželne razstave ima prvi dobiček, (za kar smo se tudi mi zanimali), došlo nam je od c. kr. glavarstva iz Litije naznanilo, da je visoka c. kr. deželna vlada z odlokom 14. septembra, šte. 10.797, potrdila društvena pravila.

Občno veselje! To spričuje najbolj navdušenost, s katero so se jeli vpisovati v društvo ne samo pevci, ampak tudi podporni udje, katerih šteje društvo do sedaj 19, pevcev pa 17.

Zborovati je moral sedaj občni zbor, kar se je zgodilo 3. t. m. Dasiravno so se vršile volitve tajno po listkih, bil je izid volitev takošen, kakoršnega smo pričakovali. Voljeni so bili: predsednikom gosp. Bogdan Čampa, učitelj; namestnikom g. Fr. Kolbe, c. kr. poštar; blagajnikom g. Anton Grile; tajnikom g. Anton Kolbe; odbornikom g. Fit Strmljan; na-

mestnikoma gg. Anton Zarnik in Jan. Zupan; pregledovalca računov sta: čast. g. Martin Poč, župnik, in g. Jož. Krljlikar; arhivar g. Jan. Hudovernik.

Prva naloga odbora bila je ta, da ukrene vse potrebne, da se letos dostojno in slovesno praznuje imendan obče priljubljenega g. župnika. Še predno je bilo društvo vladno potrjeno, menili so se pevci o tem, pridno vadili se v petju, omislili 18 lampijonov, tako da je bila podoknica 10. t. m. v resnici krasna. Ob 6. uri zvečer zberó se v društveni sobi vsi pevci in oni, ki so bili določeni, da nosijo lampijone. Vstopijo se v vrsto pevci in nosilci lampijonov in se takorekoč v vojaškem redu pomikajo po ulicah proti župnišču. Sém dospévši uvrsté se pevci v krog, okoli njih oni z lampijoni. Sedaj nastane nepopisna tihota, dasiravno se je zbralo toliko občinstva, da je pisalec teh vrstic rekel nekdo: „Nocoj je pa res toliko ljudij na Vačah, kakor ob nedeljah pri maši.“ Sedaj oglašé se pevci in prav izvrstno zapojó tri pesmi: „Naglo bratje“, „Večerna“, „Slavjanska“.

Po dokončanem petju povabi gostoljubni gosp. župnik k sebi pevce na kozarec vina.

Da se je pa pevsko društvo ustanovilo, da je v kratkem tako čvrsto napredovalo, da se je podoknica izvršila tako veličastno, gre gotovo zahvala v prvi vrsti g. Bogdanu Čampi, našemu vrlému učitelju, pevovodji društvenemu in prvemu predsedniku. Bog ga živi še mnogo let!

Slava tudi vrlim pevcem, ki tako redno hodijo k vajam; pri vsaki priložnosti kažejo, da so po Vilharjevi pesmi „Slavjanska“ v resnici „neprestrašene krvi“ za cerkev in za narod, vnesti so ne samo za pošteno narodno, ampak tudi za cerkveno petje, kar so že večkrat pokazali v cerkvi in kar hočejo pokazati tudi v nedeljo, pravnik sv. Cecilije, ko imajo mašo za namen društva.

Kličem torej: Da pevsko društvo „Struna“ živi, — cvete, — raste!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. novembra.

(Cesaričinja vdova nadvojvodinja Štefanija) se je večeraj pripeljala v Opatijo.

(Mestni zbor ljubljanski.) (Konec.) Proti zazidanju cesarja Jožefa trga se prvi oglasi mestni odbornik prof. Zupan, ki nariše zgodovino postanka tega trga. Pred 100 leti je bil ta prostor zazidan, tu so bila takozvana frančiškanska vrata v ljubljansko trdnjavo. Za časa francoske vlade je maršal Marmont odstranil stare zidove in zravnal prostor za manjše vojaške vaje. Če tudi se malo zavleče zidanje novega poštnega poslopja, ne bodo toliko škode, kakor če se zazida ta trg, kajti dvomljivo je, da bode kdaj kateri drugi Marmont zopet odprl ta trg. Sicer pa se najde v mestu primeren trg za poštno zgradbo. Tako n. pr. je bivša meščanska bolnišnica, ki bi se mogla odstopiti v ta namen, da bi se ob enem razširile Špitalske ulice. Dalje je Zeschkovi prostor ali pa zemljišče za vojaško bolnišnico. Govornik je bil in je proti zazidanju javnega trga in zahteva, da se v zapisniku zabeleži njegov ugovor. — Odbornik Prosenc podpira v daljšem govoru predgovornika, češ, da mesto ni hotelo odstopiti prostora za šolsko poslopje niti za gledališče. Sicer je govornik tudi glasoval minolo leto za prodajo tega prostora, ali kupčijsko ministerstvo je mestnemu magistratu še le po zapalem obroku naznanilo, da sprejme ponudbo, in torej ni mesto več vezano na ponudbo. Da se je minolo leto večina težkim srcem izrekla za prodajo tega prostora, prouzročila je bojazen, da se sploh ne bo zidalo poštne poslopje, ako se ne odstopi ta prostor. Danes pa je že dovoljen kredit, torej tudi ni več prejšnje bojazni. Cesarja Jožefa trg ni primeren prostor, ker je tu malo prometa, prodajalnice itd. Poštna poslopja imajo sploh pomen za sedanjost, zato se morajo graditi na prostorih, kjer je več prometa. Če danes umaknemo ponudbo, ostanemo vse jedno mož-beseda, ker smo bili vezani le do 1. julija 1891. Pač pa svetujem, da vladi ponudimo drug prostor, in najprimernejši bi bil ob Marijinem trgu, kjer se križajo mnoge ulice in je v sredi mesta. Kupiti bi bilo treba Rantovo, Seunikovo in Bernardovo poslopje z vrtom. Ob enem bi se vravnala Slonova ulica. Da pa bi se moglo to doseči, pomagala bi gotovo kranjska hranilnica. (Klici: Za nemškutarje.) Govornik ugovarja, češ, da to ni politično, temveč gospodarsko vprašanje. Sicer pa vlada meče proč milijone za Galicijo, zakaj bi ne storila nekaj tudi

za kranjsko deželo. (Zaradi tega je župan govornika poklical k redu. Op. por.) Govornik nasvetuje, naj se ponudba odkloni, poišče drug prostor, kranjska hranilnica naprosi za podporo, in slovenski državni poslanci, da prosijo vlado, naj vsprejme drug prostor. — Odbornik dr. Tavčar govori za odsekov predlog in pobija oba predgovornika, češ, da se občinstvo ni izrazilo proti oddaji tega prostora, zgradba bi se zavlekla, delavci bi ne dobili dela, in da so razmere iste, kot lansko leto. V enakem zmislu, a še odločneje zagovarja odsekov predlog odbornik Valentinčič in vpraša, kdo naj plača 90.000 gl. za kresijsko poslopje, ki je prav za prav last revnih meščanov. Jednako neprimerni so ostali navedeni prostori. Mestna šola se ni zidala na cesarja Jožefa trgu, ker se je protivil mestni fizik zaradi vlažnosti, gledališču pa finančno ravnateljstvo zaradi ognja. Mestni zastop naj torej ostane mož-beseda, ker se itak vse javne zgradbe silijo na zapadno stran mesta. Še ognjeviteje je za prodlog govoril vitez Zitterer in rekel mej drugim, da je novo poštne poslopje nujna potreba, torej: „Caveant patres patriae!“ — Odbornik dr. vitez Bleiweis tudi govori za odsekov predlog, s pristavkom, da se poslopje zgradi bolj proti hribu in tako pred poslopjem pusti večji prostor, ob Fabijanovi hiši pa naj se zid tako zgradi, da bode ulica povsod jednako široka. Konečno govornik stavi še dodatni predlog, naj mestni magistrat nemudoma poizveduje, ali je kateri primernejši prostor, in poroča mestnemu zastopu. Za predlog govori še odbornik Zupančič, proti predlogu pa dr. Starč. Poročevalec ces. svetovalec Murnik še obširno zagovarja svoje nasvete in pobija ugovore. Na predlog odbornika Prosenca je bilo glasovanje po imenih. Za predlog, da se prepusti 2564 m² metrov na cesarja Jožefa trgu za poštno in brzojavno poslopje, je glasovalo 18 odbornikov, in sicer: Dr. vitez Bleiweis, Hrasky, Kajzel, Klein, Kunc, dr. Majaron, ces. svetovalec Murnik, Petričič, Pirc, Ravnikar, dr. Tavčar, Terček, Tomšič, Valentinčič, Velkovrh, vitez Zitterer, Zupančič in Zagar. Proti so glasovali: Dolenc, Knez, Peterca, Prosenc, dr. Starč in T. Zupan.

(Katol. tiskovnemu društvu) pristopil je kot ustanovnik č. g. župnik Anton Lušin; dva neimenošana gospoda pa sta v povspreh društvenega delovanja darovala petnajst goldinarjev. Vsem pristrčna hvala!

(Skušnje učne usposobljenosti) je od 18 kandidatov naredilo 13, od 22 kandidatinj 19. Skušnje za meščanske šole so naredile vse štiri učiteljice, ki so se oglasile, dve celó z odliko.

(Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske) od 8. do 19. t. m.: Rodilo se je 12 oseb, umrlo 20, in sicer 1 za grižo, 7 za jetiko, 12 za drugimi boleznimi. Med umrlimi je bilo 5 tujcev, 7 v zavodih. Zbolelo je 12 oseb, in sicer 11 za ošpicami, 1 za škrlatino.

(Otetnine) v znesku 26 gl. 25 kr. je dobil od c. kr. deželne vlade Janez Batič iz Žabje Vasi, ki je dné 2. septembra t. l. iz Save po egnil nekega dečka.

(Ogenj.) Iz Krškega se nam še poroča o požaru v Leskovcu v noči od 16. na 17. dan t. m., da so zgorele štiri hiše z vsemi gospodarskimi poslopji, dalje je ogenj uničil krmo in sploh vse poljske pridelke, jednemu gospodarju tudi dva prašiča. Kako je nastal ogenj, še ni dognano. G. okrajni glavar Weiglein je bil takoj po noči na pogorišču, kakor tudi krško in videmsko gasilno društvo. Zavarovani so bili vsi štirje pogorelci pri raznih zavarovalnicah.

(Tatvina.) Ko se je klobučarski mojster g. A. Jurčec peljal iz Krškega na sejem v Radeče, ukradli so mu blaga v vrednosti do 35 gl.

Družba sv. Cirila in Metoda) objavlja izvanredna darila svojih podružnic ali pa čast. domoljubov tako, kakor se to bere v naših dnevnikih od dobrega enega leta. Dostojnost čina se je namreč vodstvu zazdel tak, da se za znakovana rodoljubna darila zahvaljuje ne samo z mrzlo številko, ampak kakor si že bodi gorko besedo. — Denarni doneski dojdejo družbi sicer vselej zanesljivo v roko, naj si bodo poslani do vodstva, de posameznih udov njegovih, do katerega si že bodi čast. domorodca v Ljubljani ali tudi zunaj Ljubljane. — A druga je s priobčitvijo vodstvene zahvale! Podpisano vodstvo je namreč prevzelo takošne zahvale popolno v svojo oskrb. Mi pa nikakor ne moremo zahtevati, da bi dotični prejemnik vselej ob pravem času še nam objavljal: kaj, od kod in kako je z družbi namenjenim prispevkom; ker vsi delavci na domačem polju

imamo pač brezdvombeno vsakojakega posla ne pre malo, ampak pre več. — Vrh tega dostojnost naše družbe zahteva, da se v teh zahvalah dovrši ona sistematika, ki je po skušnjah bila do sedaj naši družbi v veliko hasen, zato je uprav to naše poslovanje prav tako obilnega in premišljenega truda, kot bi se komu malenkostnega zazdévati utegnilo. — Da bi torej podpisano vodstvo moglo vršiti to prostovoljno si prevzeto nalogo točno in pa z ono eleganco, ki naj bo — kjer si že bodi — znak vsakemu trudniku za naš narod, poprosijo se pričujočim vsi Slovenci iz vseh jezikovih pokrajin: naj blagohotno adresujejo vsako svojih prihodnjih dopisov in do naše družbe izključno le z naslovom v našem „Vestniku“; V. stran 56. znamenim: „Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.“ — Kdor bi se pa tudi še v prihodnosti kakor si že bodi ognil te tu naznačene poti, on naj pri svojem kretanju ne sodi več odgovornega

vodstva družbe sv. Cirila in Metoda.

(Iz Kobarida) se nam poroča: Strašanska nesreča je zadela dné 10. t. m. vas Ravno v župniji Drežnica. Vas, broječa 26 hiš, je bila kmalu po 3. uri popoldne v hipu v ognju. Najbrž so zažgali otroci z žveplenkami. Ker je bilo vreme krasno, bili so ljudje večinoma na polju. Ko so zapazili ogenj, hiteli so gasiti, a žal, da prepozno. V dobri uri je pogorelo 21 hiš in več gospodarskih poslopij, tudi nekaj živine je končal neusmiljeni element. Zgorela je tudi stara ženica, ki se zaradi bolezni ni mogla rešiti. Škode je nad 50.000 gld. Zavarovanih je bilo od lanskega leta pri „Slaviji“ 16 posestnikov, nekateri pri „Aziendi“ oziroma „Phönixu“. Č. gosp. Tončič, tamošnji vikarij, je vsaki družini v prvi sili podaril po 2 gld. ter podpira in tolaži obupne ljudi, kolikor je v njegovi moči. Bliža se zima, ljudje so brez strehe in živeža, zato kličemo blagim rojakom: „Brat brata prosí, prazne roke mi ne nosi.“

(Narodna čitalnica v Kamniku) priredi v nedeljo, dné 22. novembra veselico na korist fondu za pomnožitev garderobe. Vspored: 1. A. Nedved: „Ljubezen in pomlad“, zbor s tenor-samospevom, poje pevsko društvo „Lira“. 2. „Mutee.“ Vesela igra v enem dejanju. Poslovenil Davorin Bole. 3. I. Koželskij: „Ločitev“, četverospév. 4. Dr. B. Ipavec: „Planinska roža“, zbor z bas-samospevom, poje pevsko društvo „Lira“. 5. „Ključec je od smrti vstal.“ Burka v enem dejanju. Poslovenil J. Navratil. 6. Ples. Vstopnina navadna, večji darovi se hvaležno vsprejmo z ozirom na zgoraj omenjeni namen. Začetek ob 7. uri zvečer.

(O ministra Gautscha govornu) v minoli petek piše mej družim brnski „Hlas“: „Ako je pa govoril Gautsch na svojo roko, potem ne vemo družega zadoščenja Slovincem, Slovanom in konservativnemu klubu, nego to, da Gautsch odstopi in se nadomesti Slovanom pravičnim možem. Ako je pa tolažil Gautsch mišljeuje in novo smér ministerstva, izročivši se levici, stojimo konečno pred odločilnim obratom v naši notranji politiki, in čuditi se moramo, kako more ostati v tem ministerstvu samo jedno minuto mož rojak naš in minister baron Pražák, koji je tudi narodni moravski poslanec. Mi si prednost nemščine pred slovanskimi jeziki po nobeni ceni ne damo vsiliti, držec se polne ravnopravnosti in jednake vrednosti jezika svojega v vseh slojih javnega in državnega življenja. Zoper nove poskuse o ponemčevanju upri se bode ves narod naš z vso svojo močjo in tako odločno, da jed-

nacega boja še ni doživela Avstrija, in to radi tega, ker vsak sličen poskus nasprotuje ne samo zakonu, temveč i ulogi Avstrije in temeljnim pogojem nje obstanka. Vsled tega pričakujemo, da se bodo narodni poslanci z Morave postavili na odločno stališče proti Gautschu in zoper vse, ki ga držé in se strinjajo z njim.“

Telegrami.

Dunaj, 18. novembra. Nemški kancelar Caprivi je brzojavno čestital grofu Kalnokyju na njegovem državnem govoru v delegaciji.

Dunaj, 19. novembra. Zjutranji buletin o nadvojvodinji Margareti: Noč večinoma mirna, dobro spanje, stanje povoljno. Povodom imendne presvetle cesarice je bila v vseh cerkvah slovesna božja služba. Navzočni so bili v dvorni kapeli cesar, nadvojvode, saksonski kralj in kraljica. Opoldne je v dvorni palači bila renuncijacija nadvojvodinje Luize po navadnem obredniku v pričo nadvojvod in saksonškega poslanika.

Trst, 18. novembra. Bivši župan dr. Bazzoni je danes po noči umrl.

Bruselj, 18. novembra. Državni minister Woeste je objavil brošuro, v kateri odločno ugovarja francoskim časnikom, da je kralj Leopold sklenil tajno pogodbo z Nemčijo.

Piccoli-jeva tinktura za želodec

je mehko, toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov vrejšajoče sredstvo, ki krepí želodec, kakor tudi pospešuje telesno odprtje. — Cena steklenice 10 kr. (300—239)

Tuji.

16. novembra.

Pri **Stonu**: pl. Wattenwyl, zasebnik; Schack, superintendant; Fischer, trgovec; Prem, potovalec, z Dunaja. — Vusič, gozdni oskrbnik, iz Celovca. — Mali, duhovnik, iz Blok. — Krčal, župnik, iz Bregence. — pl. Thomah, okraj. glavarja soproga, iz Kočevja. — Herrman, potovalec, iz Toplice. — Herbst, zasebnik, iz Slovenske Vasi. — Hrastnig, zasebnik, iz Grada. — Schumi, zasebnik, iz Kranja. — Eppich in Perzt, zasebnika, iz Dolenje Vasi. — Paulin, trgovec, iz Trsta. — Schupfer, trgovec, iz Brna. — Stern, trgovec, iz Gorice. — Morgani, trgovec, s Predarlškega.

Pri **Maliču**: Cambiagio, Saloni, trgovec, in Udvarnok, ženijski stotnik, iz Trsta. — Kronig iz Beljaka. — Weiss in Eisner, trgovec; Noč, potovalec, z Dunaja. — Stapf, tovarnar, iz Imsta. — Schmid, ključarski mojster, iz Grada. — Hager iz Trojan. — Frankl iz Prage. — pl. Motony iz Bistrice. — Ažman, župnik, iz Gorij. — Leitner, trgovec s kožami, iz Lincea. — Hirschman, trgovec, iz Siska. — Bettlheim, trgovec, iz Vel. Kaniže. — Fischer, trgovec, iz Budimpešte.

Pri **Južnem kotlovoru**: Oblak, Langeschetz in Pesitz iz Šmartina. — Printz, inženér, iz Grada.

Pri **avstrijskem caru**: Trost, potovalec, z Dunaja. — Merlak iz Idrije.

Umrlí so:

17. novembra. Ana Kolnik, delavka, 31 let, Kurja vas 13, jetika.

18. novembra. Jera Kokalj, posestnikova žena, 72 let, Rečne ulce 8, ostarelost.

V bolnišnici:

17. novembra. Franc Selan, delavec, 42 let, fractura compl.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v
opazovanja	zrakomera v mm	toplotmera po Celziju			mm
7. u. jut.	736.9	16	sl. zapad	oblačno	
18. 2. u. pop.	736.9	11.0	sl. jzav.	jasno	0.00
9. u. zveč.	742.1	4.0	sl. vzh.		
Srednja temperatura 5.5°, za 1.2° nad normalom					

Tržne cene v Ljubljani

due 18. novembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	8 61	Speh povojen, kgr.	— 64
Rež,	6 80	Surovo maslo,	— 72
Ječmen,	4 56	Jajce, jedno	— 3
Oves,	4 55	Mleko, liter	— 8
Ajda,	5 36	Goveje meso, kgr.	— 62
Proso,	4 71	Telečje	— 64
Koruz,	5 20	Svinjsko	— 54
Krompir,	2 41	Kostrunovo	— 40
Leča,	10 —	Pišanec	— 35
Grah,	10 —	Golob	— 17
Fižol,	9 —	Seno, 100 kgr.	1 96
Maslo,	— 84	Slama,	1 78
Mast,	— 66	Drva trda, 4 mtr.	7 60
Speh svež,	— 54	„ mehka,	5 40

Osem odlikovalnih kolajn!

Priznana najboljša

ročne harmonike

dobé se pri

Ivanu N. Trimmel-u

na DUNAJI, VII., Kaiserstrasse 74, postajališče tramwaya, črta proti dvorcu.

(24—18) Največja zaloga

muzikalnega orodja,

zanesljiv izdelek, nizke cene.

Ceniki zastoj.

Ravnokar je izšel prvi zvezek lične knjižice z naslovom:

Povesti

slovenskemu ljudstvu

v poduk in zabavo.

Sestavil in uredil

A. Kalan,

urednik „Domoljuba“.

— Ponatis iz „Domoljuba“ —

I. zvezek. — Cena 20 kr.

Obseg:

Zlati lasje. — Dedščina. — V zametih pokopan. — Veronika. — Sama smola! — Trojni sveti večer. — Božič na sv. Gothardu. — V valovih življenja. — Lovski tat. — Luč na oknu. — Po viharju svetlo solnce. — Požar. — Lepi pirhi. — Marušnik. — Obhajilo v ječi.

Dobiva se v „Katol. Bukvarni“ in pri H. Ničmanu v Ljubljani.

V kratkem bode izšel II. zvezek.

Dunajska borza.

Dné 19. novembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	89 gld. 95 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	89 „ 36 „
Zlata renta 4%, davka prosta	107 „ 35 „
Papirna renta 5%, davka prosta	101 „ 40 „
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1002 „ — „
Kred tne akcijske, 160 gld.	267 „ 50 „
London, 10 funtov strl.	118 „ 15 „
Napoleonador (20 fr.)	9 „ 40 „
Cesarski cekini	5 „ 63 „
Nemških mark 100	58 „ 10 „

Dné 18. novembra.

Ogerska zlata renta 4%	101 gld. 10 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 „ 05 „
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	134 „ — „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	145 „ — „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	181 „ 50 „
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 „ 25 „
Zastavna pisma	99 „ 75 „
Kreditne srečke „100 gld.“	183 „ 25 „
St. Genois srečke, 40 gld.	61 „ — „

Ljubljanske srečke, 20 gld.	20 gld. 50 kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	16 „ 25 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	19 „ 50 „
Salmove srečke, 40 gld.	59 „ — „
Windischgraezove srečke, 20 gld.	40 „ 50 „
Akcijske anglo-avstrijske banke, 200 gld.	142 „ 75 „
Akcijske Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2725 „ — „
Akcijske južne železnice, 200 gld. sr.	77 „ 75 „
Papirni rubelj	1 „ 10 1/2 „
Laskih lir 100	45 „ 50 „

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile štev. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnic priporočamo:

4% galske propinacijske zadolžnice.

4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komercijalne banke.

4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

150. 00 goldinarjev

se more dobiti s

promeso iz 1864. l.,

ki velja cela 4 1/2 gld., polovica 2 1/2 gld in 50 kr. kolek.

Žrebanje dné 1. decembra!